

Aneta Oniszczuk-Jastrzabek

Uniwersytet Gdański

POLITYKA INNOWACYJNA PAŃSTWA A PROCES GLOBALIZACJI

Streszczenie: Funkcjonowanie przedsiębiorstw w ciągle zmieniającym się otoczeniu powoduje, że powinny one wprowadzać konieczne przekształcenia, wychodzić naprzeciw problemom, a zatem przewidywać i kształtować rzeczywistość. Każde przedsiębiorstwo powinno być inspiratorem ciągłych zmian, a zwłaszcza przedsięwzięć innowacyjnych, których powodzenie w dużej mierze zależy od mobilizacji wszystkich pracowników do twórczego myślenia, działania oraz uczenia się. Współczesne procesy globalizacji stwarzają nowe warunki do elastycznego i szybkiego działania w zakresie wykorzystywania różnych form innowacyjności. Globalizacja może zarówno sprzyjać, jak i ograniczać innowacyjność, zwłaszcza tę jednostkową. Częściej jednak pisze się, że globalizacja stwarza najbardziej profesjonalne warunki dla wielkich inspiracji w zakresie innowacyjności, jest źródłem nowoczesnych technologii oraz sprawnych metod zarządzania.

Słowa kluczowe: innowacyjność, polityka innowacyjna, globalizacja.

1. Wstęp

Innowacyjność jest jednym z czynników wpływających na wzrost dobrobytu ekonomicznego krajów. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność innowacyjną są zdecydowanie bardziej rentowne od tych, które nie ponoszą nakładów na innowacje. Należy zaznaczyć, że wzrost dochodów przedsiębiorstw ma odzwierciedlenie we wzroście nakładów na działalność innowacyjną, co będzie się przyczyniało do zmniejszenia bezrobocia, tworzenia nowych miejsc pracy, powstawania nowych rodzajów usług w sferze produkcji i konsumpcji, a tym samym poprawy jakości życia obywateli. Jednocześnie im bardziej innowacyjna gospodarka, tym mniejszy odpływ wysoko wykwalifikowanej kadry.

Innowacja – w formie nowych lub zmienionych produktów, procesów i organizacji – ma zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności i rozwoju przedsiębiorstw i przemysłu. Innowacyjność na poziomie przedsiębiorstwa odbywa się w ramach systemu innowacji, który składa się przede wszystkim z instytucji gospodarczych, ekonomicznych aktorów i infrastruktury wiedzy. Istotną częścią systemu innowacji jest polityka państwa. Aspekty polityki państwa, które mają wpływ na tempo i kierunki innowacji, to przede wszystkim makroekonomiczna polityka pieniężna (doty-

cząca poziomu popytu i stóp procentowych), polityka edukacyjna (dotycząca dostaw umiejętności) oraz polityka regulacyjna (w zakresie ochrony środowiska lub bezpieczeństwa i higieny pracy). Wszystko to wpływa na warunki wprowadzania innowacji przez przedsiębiorstwa¹.

2. Rola państwa a wzrost innowacyjności przedsiębiorstw

Ważnym źródłem różnorodności w innowacyjności krajów uprzemysłowionych jest rola np. przedsiębiorstw, uniwersytetów i administracji państwowej oraz innych instytucji naukowo-badawczych w procesie produkcji wiedzy, jej rozpowszechniania i wykorzystania. Na podmioty te mają wpływ różne czynniki, które wskazują na pewną specyfikę kraju, np. struktura przemysłu, system edukacji i szkoleń, zasoby ludzkie i rynek pracy czy system finansowy itd.² Wyniki gospodarcze zależą od polityki makroekonomicznej i warunków strukturalnych, a tym samym różnią się znacznie w poszczególnych regionach i krajach. Stabilność polityki makroekonomicznej (np. inflacji, polityki fiskalnej), polityki handlowej, finansowej i warunków rynkowych instytucji rynku pracy w znacznym stopniu wpływają na wzrost gospodarczy osiągnięty w sposób zrównoważony³.

Dialog na temat kształtu polityki innowacyjnej danego kraju powinien rozwijać się między władzami rządowymi z jednej strony i biznesem, związkami zawodowymi oraz instytucjami wiedzy – z drugiej. Jest to warunek konieczny, jak piszą B. Lundvall, S. Borrás, do rozwoju społecznie istotnych i jasnych programów, które mogą być realizowane z powodzeniem⁴.

Pomimo wzrostu nakładów na badania naukowe w większości państw członkowskich oraz udoskonalonej wydajności systemów badawczych Unia Europejska (UE) wciąż jest daleka od osiągnięcia celu Strategii Lizbońskiej, którym jest uzyskanie udziału nakładów na badania i rozwój w PKB na poziomie 3%. W kontekście globalizacji i przejścia do gospodarki opartej na wiedzy innowacje i zmiany technologiczne mają coraz większe znaczenie dla konkurencyjności i wzrostu gospodarczego. Zdolność regionów do wspierania nauki i innowacji została zidentyfikowana, jak piszą M. Chang-Hong, D.W. Yehua, M. Haitao, jako główne źródło zmian technologicznych i zdolności do konkurowania na rynku globalnym⁵.

---

¹ L. Georghiou, K. Smith, O. Toivanen, P. Ylä-Anttila, *Evaluation of the Finnish Innovation Support System*, Ministry of Trade and Industry Finland Publications 2003, no. 5, s. 116.

² *Towards a European Research Area Science, Technology and Innovation, Key Figures 2007*, EUROPEAN COMMISSION Directorate-General for Research, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2007, s. 17.

³ Tamże, s. 16.

⁴ B. Lundvall, S. Borrás, *Science, technology and innovation policy*, [in:] *Innovation Handbook*, ed. J. Fagerberg, D.C. Mowery, R.R. Nelson, Oxford 2005, chapter 22, s. 612.

⁵ M. Chang-Hong, D.W. Yehua, M. Haitao, *Technological learning and innovation in China in the context of globalization*, "Eurasian Geography and Economics", 2007, vol. 48, no. 6, s. 713–732.

Wśród czynników sprzyjających wzrostowi innowacji w przedsiębiorstwach szczególną rolę powinno odgrywać państwo, wyznaczając kierunki długotrwałej polityki rozwoju. Czynniki wpływającymi na intensywność aktywności innowacyjnej są m.in.: stan państwa, rozmiary i efektywność funkcjonowania administracji państwowej, potrzeby państwowe, biurokracja, konstrukcja systemu prawnego (ochrona własności intelektualnej, prawo patentowe), system podatkowy, ogólny klimat polityczny, formuła i priorytety strategii rozwojowych i innowacyjnych na różnych poziomach⁶.

Warunkiem prowadzenia przez administrację skutecznej polityki innowacyjnej jest posiadanie proinnowacyjnej strategii rozwoju gospodarczego oraz jej skuteczna implementacja. Strategię proinnowacyjną należy określić jako politykę gospodarczą, która koncentruje się na zrównoważonym rozwoju, w oparciu o solidne podstawy makroekonomiczne, a głównym czynnikiem rozwoju jest generowana, pozyskiwana i efektywnie dystrybuowana wiedza. W polskim przypadku często stosuje się stwierdzenie o odejściu od gospodarki opartej na węglu (gow) do Gospodarki Opartej na Wiedzy – GOW. Przyjęcie efektywnej proinnowacyjnej strategii rozwoju gospodarczego to konieczność przedefiniowania struktury wydatków finansów publicznych, radykalna reforma systemu edukacji, administracji państwowej i wymiaru sprawiedliwości, reforma podatkowa oraz modernizacja infrastruktury (w tym również infrastruktury informatycznej). Skoncentrowanie się na realizacji celów długookresowych i odejściu od strategii realizacji krótkookresowych celów polityczno-społecznych (w tym m.in. od realizacji różnego rodzaju programów sektorowych)⁷. Jak pisze E. Okoń-Horodyńska, „polityka innowacyjna jest strategiczną i ponadsektorową częścią polityki strukturalnej, której nadrzędnym celem jest wytworzenie sprawnego krajowego systemu innowacji, spójnego z mechanizmem gospodarki rynkowej. I stąd właśnie, w literaturze przedmiotu, a również w praktyce przyjmuje się, iż poziom innowacyjności określać można poprzez ocenę efektywności narodowego systemu innowacji (NSI)”⁸. Zatem: „Narodowy system innowacji to sieć współdziałających instytucji w publicznym i prywatnym sektorze, których aktywność i interakcje inicjują import, modyfikacje i dyfuzję nowych technologii”⁹.

Do najważniejszych zadań rządu w zakresie reformy publicznego wsparcia sektora B+R i innowacji należą głównie zwiększenie publicznych nakładów na bada-

---

⁶ J. Włodarczyk, *Działalność innowacyjna i jej ograniczenia w polskiej gospodarce*, [w:] *Innowacje w rozwoju gospodarki i przedsiębiorstw: siły motoryczne i bariery*, red. E. Okoń-Horodyńska, A. Zacharowska-Mazurkiewicz, Instytut Wiedzy i Innowacji, Warszawa 2007, s. 108.

⁷ A. Żołnierski (red.), *Innowacyjność 2006. Stan innowacyjności, metody wspierania, programy badawcze. Raport*, PARP, Warszawa 2006, s. 110.

⁸ E. Okoń-Horodyńska, *Co z polityką innowacyjną w Polsce?*, [w:] *Innowacje w rozwoju gospodarki i przedsiębiorstw: siły motoryczne i bariery*, red. E. Okoń-Horodyńska, A. Zacharowska-Mazurkiewicz, Instytut Wiedzy i Innowacji, Warszawa 2007, s. 4.

⁹ A. Świadek, *Doświadczenia w budowaniu regionalnych strategii innowacyjnych w krajach Unii Europejskiej*, [w:] *Innowacje w rozwoju przedsiębiorczości w procesie transformacji*, red. W. Janasz, Difin, Warszawa 2004, s. 125.

nia naukowe i prace rozwojowe oraz udziału pozabudżetowego finansowania nauki. Do realizacji tych zadań zostanie powołane Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, które będzie pełnił funkcję koordynatora i ośrodka zarządzającego strategicznymi programami badań naukowych i prac rozwojowych. Ponadto 1 lipca 2007 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki¹⁰, idąca w kierunku uproszczenia procedur ubiegania się o środki budżetowe na prowadzenie prac B+R. Pozwoli to na ich sprawniejsze i bardziej efektywne wydatkowanie¹¹.

3. Wpływ Strategii Lizbońskiej na kształt polityki innowacyjnej Polski

Duże nakłady na działalność badawczo-rozwojową takich krajów, jak Finlandia, Szwecja, Dania, Austria, Niemcy, Wielka Brytania, USA i Japonia, charakteryzują wysoki poziom zaangażowania prywatnego sektora w finansowanie działalności badawczo-rozwojowej. W tych krajach jednak poziom finansowania przez rząd działalności badawczo-rozwojowej jest jednym z najwyższych¹². Wraz z ustanowieniem europejskiej przestrzeni badawczej polityka UE w zakresie innowacji z pewnością jest bardziej ambitna. Różnorodność systemów badań i innowacji w poszczególnych państwach i regionach UE jest poważną przeszkodą dla zastosowania otwartej metody koordynacji w odniesieniu do polityki dotyczącej kształcenia lub nawet przeniesienia tej polityki¹³. Strategia Lizbońska (SL) jest podstawowym dokumentem zawierającym priorytety Unii oraz kierunki i perspektywy zmian. Jest traktowana jako swoisty system działań służących realizacji nadrzędnego, strategicznego celu UE, jakim jest stworzenie najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej, opartej na wiedzy gospodarki na świecie, zdolnej do systematycznego wzrostu gospodarczego, zapewniającej większą liczbę miejsc pracy w warunkach większej spójności społecznej¹⁴. Kiedy po upływie kilku lat od zainicjowania Strategii Lizbońskiej, tj. początku 2000 r., okazało się, że realizacja jej zasadniczego celu jest niemożliwa, dokonano modyfikacji. W odnowionej Strategii Lizbońskiej główny nacisk położony został na wzrost gospodarki i zatrudnienie, a tym samym wzrost znaczenia MŚP, ponieważ

¹⁰ DzU nr 238, poz. 2390 z późn. zm.

¹¹ *Przedsiębiorczość w Polsce 2007*, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2007, s. 55.

¹² *Towards a European...*, s. 11.

¹³ R. Kaiser, H. Prange, *Managing diversity in a system of multi-level governance: the open method of co-ordination in innovation policy*, "Journal of European Public Policy" 2004, vol. 11, no. 2, s. 258.

¹⁴ Więcej na temat innowacyjności w Unii Europejskiej, w tym o Zielonej Księdze Innowacyjności, Pierwszym Planie Działań na rzecz Innowacji w Europie, Programach Ramowych, Strategii Lizbońskiej: K. Bachnik, *Innowacyjność jako jeden z kluczowych elementów polityki Unii Europejskiej*, [w:] *Innowacyjność w teorii i praktyce*, red. M. Strużycki, SGH – Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2006, s. 9–19.

dostarczają one w UE dwie trzecie miejsc pracy i wytwarzają 65% PKB, stanowiąc 99% wszystkich przedsiębiorstw¹⁵.

U podstaw Strategii Lizbońskiej leży dążenie do efektywniejszego wykorzystania dostępnych zasobów (pracy, wiedzy, kapitału, środowiska) oraz aktywne kształtowanie nowych przewag konkurencyjnych europejskiego obszaru gospodarczego. Osiągnięciu zakładanych celów mają służyć różnego typu działania w pięciu komplementarnych obszarach¹⁶:

- przechodzenia do gospodarki opartej na wiedzy,
- liberalizacji i integracji rynków i sektorów sieciowych,
- rozwoju przedsiębiorczości,
- wzrostu zatrudnienia i przebudowy modelu społecznego,
- wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju i zachowania środowiska naturalnego.

Ocenę postępów we wdrażaniu Strategii na poziomie zarówno unijnym, jak i poszczególnych państw zawierają roczne raporty przygotowywane przez Komisję Europejską. W sferze realizacji przyjęto (w różnych dziedzinach) około 100 rozporządzeń, dyrektyw i programów. Po 4 latach realizacji wstępna ocena wskazuje na duże zróżnicowanie osiągnięć poszczególnych państw. Zdecydowanie najlepiej radzą sobie kraje Europy Północnej: Finlandia i Szwecja oraz Irlandia i Wielka Brytania. Natomiast problemy identyfikuje się w odniesieniu do państw tzw. twardego jądra Europy: Niemiec, Francji i Włoch¹⁷.

Środowisko dla innowacyjności i przedsiębiorczości w Polsce poprawiło się w porównaniu z 1990 r., ale nadal istnieją znaczące bariery dla tworzenia przedsiębiorstw i samej przedsiębiorczości, inwestycji przedsiębiorstw na badania i rozwój oraz wykorzystania praw własności intelektualnej w sektorze publicznym i prywatnym, jak również inwestowania w innowacyjne podmioty. Jakości edukacji i kapitału ludzkiego mają duże znaczenie, w szczególności jeśli chodzi o konieczność podniesienia wydajności pracy w celu poprawy konkurencyjności przemysłu. Obecna sytuacja gospodarcza Polski i integracja z UE stanowią okazję dla Polski do zmiany lub raczej zintegrowania zestawu działań na rzecz innowacyjności poprzez wzmocnienie badań naukowych, a Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) jest okazją do zwiększenia udziału innowacji i przedsiębiorczości w regionalnym rozwoju gospodarczym¹⁸.

---

¹⁵ J. Rymarczyk, *Małe i średnie przedsiębiorstwa w strukturze funduszy pomocowych Unii Europejskiej dla Polski w latach 2007–2013*, [w:] *Regionalizacja globalizacji*, t. 2, red. J. Rymarczyk, B. Drelich-Skulska, W. Michalczyk, Wyd. AE im. O. Langego, Wrocław 2008, s. 267–268.

¹⁶ K. Matusiak, A. Nowakowska, K. Zasiadły, *Budowa krajowego i regionalnych systemów innowacji*, [w:] *Ośrodki innowacji w Polsce*, red. K. Matusiak, Wyd. Edit, Poznań–Warszawa 2005, s. 23.

¹⁷ Tamże, s. 25.

¹⁸ *Policy Mix for Innovation in Poland – Key Issues and Recommendations*, DSTI/STP/TPI (2006) 13/FINAL, Report OECD, Warsaw 2007, s. 10.

W kontekście europejskiej integracji naukowo-technicznej polityka w Polsce powinna być prowadzona w tym zakresie równoległe z integracją zarówno wewnętrzną, jak i zewnętrzną¹⁹:

- integracja wewnętrzna (krajowa) musi być kontynuowana poprzez rynkowe reformy w sferze nauki i techniki, prowadzące do w pełni ukształtowanego, zintegrowanego narodowego systemu innowacji,
- integracja zewnętrzna (międzynarodowa) to reformy krajowe, które powinny być dostosowane do kierunków działań wynikających z odnowionej Strategii Lizbońskiej i mających doprowadzić do w pełni zintegrowanego Europejskiego Obszaru Badań i Innowacji.

Integracja naukowo-techniczna Polski w ramach Unii Europejskiej powinna odbywać się poprzez uczestnictwo w²⁰:

- międzynarodowych projektach badawczych w ramach 7. Programu Ramowego UE,
- utworzonym Programie Konkurencyjności i Innowacji (*Competitiveness and Innovation Programme*), równoległym do 7. Programu Ramowego, ale adresowanym do firm/przedsiębiorców,
- innych trwających programach europejskich, np. Eureka,
- instytutach i działaniach Wspólnego Centrum Badawczego (*Joint Research Centre*),
- europejskich platformach technologicznych,
- inicjatywach UE, takich jak: Europe INNOVA, PRO INNO, ERA-NET Plus, Regions of Knowledge, Industry-Academia Partnerships and Pathways,
- tworzeniu sieci i networkingu, w tym także e-networkingu, jako głównego instrumentu komunikowania i integrowania się obu części Europy,
- pełnym wykorzystaniu funduszy strukturalnych do dokończenia reform w sferze B+R, w szczególności konieczna jest realokacja polskiego potencjału badawczo-rozwojowego w celu przybliżenia go do przemysłu/ryнку, co wydaje się największym wyzwaniem,
- wzroście krajowych nakładów na B+R i zmianach w ich strukturze – w kierunku dużo wyższego udziału sektora biznesu oraz badań stosowanych i prac rozwojowych. Rząd nie powinien przy tym polegać głównie na środkach unijnych; chodzi przede wszystkim o istotne zwiększenie rodzimego wysiłku finansowego,
- wymianie doświadczeń w dziedzinie foresightu między „zachodnimi” i „wschodnimi” krajami członkowskimi Unii.

Polska wypada słabo w zakresie B+R na tle pozostałych krajów UE. Według wskaźników obrazujących innowacyjność poszczególnych krajów członkowskich UE

¹⁹ Integracja ta powinna odbywać się na poziomie mikro, mezo i makro. A.H. Jasiński, *Narodowy System Innowacji w Polsce wobec wyzwań integracyjnych*, [w:] *Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w warunkach globalnych*, red. J. Bogdanienko, M. Kuzela, I. Sobczak, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2007, s. 18.

²⁰ Tamże, s. 19–20.

Polska zajmuje odległe miejsca. Są oczywiście obszary, w których nasz kraj wypada dobrze (np. liczba studentów, przedsiębiorczość, innowacyjność produktowa). Jednak większość mierników daleko odbiega od średniej unijnej. Najbardziej niepokoi bardzo niski udział nakładów przedsiębiorstw na B+R w stosunku do PKB, niski udział innowacyjnych MSP (mniej niż połowa średniej unijnej) oraz wręcz dramatycznie niski poziom ochrony własności przemysłowej mierzony liczbą patentów EPO²¹.

Słabe strony polskiego systemu innowacyjnego to²²:

- niestabilne warunki finansowe i niedojrzałość instytucji finansowych działających na rzecz innowacji,
- przewaga liniowego modelu procesu innowacyjnego postrzegana przez sektor badawczo-rozwojowy,
- pasywne podejście wielu instytucji badawczo-rozwojowych do komercjalizacji wyników badań naukowych,
- niewystarczający wpływ programów edukacyjnych na kształtowanie postaw innowacyjnych na wszystkich poziomach edukacji społeczeństwa,
- brak skoordynowanego systemu usług wspierających działania innowacyjne i transfer technologii,
- względnie niskie nakłady na działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną oraz słaba kondycja finansowa przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich,
- szczątkowe wsparcie działalności innowacyjnej ze strony rynku kapitałowego,
- brak nawyku i umiejętności tworzenia struktur sieciowych.

Zatem jak pisze J. Baruk, „w polskiej gospodarce brakuje narodowego systemu innowacji, charakterystycznego dla państw rozwiniętych, systemowego zarządzania działalnością innowacyjną (na wszystkich poziomach struktury zarządzania) opartą na wiedzy, która uważana jest dzisiaj za podstawowy czynnik rozwoju, systemowego kształtowania klimatu sprzyjającego aktywności innowacyjnej oraz kultury innowacyjnej w przedsiębiorstwach, a także skłonności przedsiębiorstw do tworzenia aliansów strategicznych, struktur sieciowych, pozwalających przezwyciężyć bariery finansowe”²³.

4. Zakończenie

Innowacyjność polskiej gospodarki staje się zatem coraz bardziej zależna od importowanych patentów, licencji i technologii. Należy zgodzić się z B. Pysiakiem, który pisze, że: „Najważniejsze jest wprowadzanie nowatorskich rozwiązań na poziomie samych przedsiębiorstw, które stanowią znakomite podłoże rozwoju innowacji”²⁴,

²¹ *Policy Mix...*, s. 11.

²² J. Baruk, *Istota innowacji. Podatność społeczeństw na innowacje*, „Marketing i Rynek” 2009, nr 3, s. 12.

²³ J. Baruk, *Zarządzanie wiedzą i innowacjami*, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2006, s. 334.

²⁴ B. Pysiak, *Innowacje w regionie*, [w:] *Innowacyjność w teorii i praktyce*, red. M. Strużycki, SGH – Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2006, s. 197.

które pozyskując nowe technologie, wykorzystując wyniki badań i mając dostęp do dodatkowych źródeł finansowania, wytwarzają nowoczesne, konkurencyjne produkty i usługi. Ponieważ Europa również nie jest liderem w rankingach innowacyjności, tym poważniejsze jest wyzwanie stojące przed polską gospodarką. Sprostanie temu wyzwaniu wymaga uważnej analizy i systematycznego działania na rzecz wykorzystania szans i rozpoznawania, a także radzenia sobie z zagrożeniami²⁵.

Trendy rozwojowe krajów wysoko rozwiniętych pokazują, że jedynie budowanie przewagi konkurencyjnej opartej na wiedzy i innowacjach może zagwarantować trwałą rozwój w perspektywie krótko- i średnioterminowej. Dlatego też należy skupić się na budowaniu w Polsce gospodarki opartej na wiedzy i poszukiwać nowych źródeł przewagi konkurencyjnej, takich jak innowacje, w tym badania i rozwój, wiedza i edukacja.

Literatura

- Bachnik K., *Innowacyjność jako jeden z kluczowych elementów polityki Unii Europejskiej*, [w:] *Innowacyjność w teorii i praktyce*, red. M. Strużycki, SGH – Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2006.
- Baruk J., *Istota innowacji. Podatność społeczeństw na innowacje*, „Marketing i Rynek” 2009, nr 3.
- Baruk J., *Zarządzanie wiedzą i innowacjami*, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2006.
- Chang-Hong M., Yehua D.W., Haitao M., *Technological Learning and Innovation in China in the Context of Globalization*, „Eurasian Geography and Economics” 2007, vol. 48, no. 6.
- Cichowski L., *Szanse i zagrożenia rozwoju innowacji w gospodarce Polski*, [w:] *Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w warunkach globalnych*, red. J. Bogdanienko, M. Kuzela, I. Sobczak, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2007.
- Georghiou L., Smith K., Toivanen O., Ylä-Anttila P., *Evaluation of the Finnish Innovation Support System*, Ministry of Trade and Industry Finland Publications 2003, no. 5.
- Jasiński A.H., *Narodowy System Innowacji w Polsce wobec wyzwań integracyjnych*, [w:] *Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w warunkach globalnych*, red. J. Bogdanienko, M. Kuzela, I. Sobczak, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2007.
- Kaiser R., Prange H., *Managing diversity in a system of multi-level governance: the open method of co-ordination in innovation policy*, „Journal of European Public Policy” 2004, vol. 11, no. 2.
- Lundvall B., Borrás S., *Science, Technology and Innovation Policy*, [in:] *Innovation Handbook*, ed. J. Fagerberg, D.C. Mowery, R.R. Nelson, Oxford 2005, chapter 22.
- Matusiak K., Nowakowska A., Zasiadły K., *Budowa krajowego i regionalnych systemów innowacji*, [w:] *Ośrodki innowacji w Polsce*, red. K. Matusiak, Wyd. Edit Sp. z o.o., Poznań–Warszawa 2005.
- Okoń-Horodyńska E., *Co z polityką innowacyjną w Polsce?*, [w:] *Innowacje w rozwoju gospodarki i przedsiębiorstw: siły motoryczne i bariery*, red. E. Okoń-Horodyńska, A. Zacharowska-Mazurkiewicz, Instytut Wiedzy i Innowacji, Warszawa 2007.
- Policy mix for innovation in Poland – key issues and recommendations*, DSTI/STP/TPI (2006) 13/FINAL, Report OECD, Warsaw 2007.

²⁵ L. Cichowski, *Szanse i zagrożenia rozwoju innowacji w gospodarce Polski*, [w:] *Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w warunkach globalnych*, red. J. Bogdanienko, M. Kuzela, I. Sobczak, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2007, s. 95–104.

- Przedsiębiorczość w Polsce 2007*, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2007.
- Pysiak B., *Innowacje w regionie*, [w:] *Innowacyjność w teorii i praktyce*, red. M. Strużycki, SGH – Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2006.
- Rymarczyk J., *Małe i średnie przedsiębiorstwa w strukturze funduszy pomocowych Unii Europejskiej dla Polski w latach 2007–2013*, [w:] *Regionalizacja globalizacji*, t. 2, red. J. Rymarczyk, B. Drelich-Skulska, W. Michalczyk, Wyd. AE im. O. Langego, Wrocław 2008.
- Świadek A., *Doświadczenia w budowaniu regionalnych strategii innowacyjnych w krajach Unii Europejskiej*, [w:] *Innowacje w rozwoju przedsiębiorczości w procesie transformacji*, red. W. Janasz, Difin, Warszawa 2004.
- Towards a European Research Area Science, Technology and Innovation, Key Figures 2007*, EUROPEAN COMMISSION Directorate-General for Research, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2007.
- Włodarczyk J., *Działalność innowacyjna i jej ograniczenia w polskiej gospodarce*, [w:] *Innowacje w rozwoju gospodarki i przedsiębiorstw: siły motoryczne i bariery*, red. E. Okoń-Horodyńska, A. Zacharowska-Mazurkiewicz, Instytut Wiedzy i Innowacji, Warszawa 2007.
- Żołnierski A. (red.), *Innowacyjność 2006. Stan innowacyjności, metody wspierania, programy badawcze. Raport*, PARP, Warszawa 2006.

STATE INNOVATION POLICY AND THE PROCESS OF GLOBALIZATION

Summary: Functioning of an enterprise in a constantly changing environment means that companies should undergo necessary transformation, meet challenges, and thus anticipate and shape the reality. Every company should be an initiator of continuous change, particularly innovative projects which success depends largely on the mobilization of all employees for creative thinking, action and learning. The contemporary processes of globalization creates new conditions for flexible and rapid action on the use of various forms of organized business. Globalization can promote and restrict innovation, especially individual. However, it is more often written that globalization offers the most professional conditions for the great inspiration in the field of innovation, and that it is the source of modern technology and efficient management methods.

Keywords: innovation, innovation policy, globalization.